

פרו טו קו ל מס' 53/ג

סיסיבת ועדת החוקה, חוק ומטפט
שהתקיימה ביום ד', י"ג בתמוז תשי"ד-14.7.54 בשעה 08.30.

הסתתפו: ט. אונא - היו"ד
ע. איכילוב
ע. אסף
ב. אזניה
י. בר-יהודה
ד. בר-רב-האי
ס. הלל
י. הררי
ז. ורהפטיג
ע. מיטון
ח. רובין
ב. סטון
י. ספירא
ר. טרי

בעדרו: י. בדר
ט. בגין
ת. טובי
י. כסה
ס. לורנץ
ק. לוז
ט. סנה
י. קליבנוב
ט. קסיס
א. תבורי

פוזמנים: ח. כהן - היועץ המטפטי
א. ידין - המטבה ליועץ המטפטי

סדר-היום: 1. חוק לתיקון פקודת האפוטרופוס הכללי
2. חוק ההסגרה
3. חוק לתיקון דיני עונסין (דרכי עניטה).

היו"ד ט. אונא: אני פותח את היסיבה.

1. חוק לתיקון פקודת האפוטרופוס הכללי.

היו"ד ט. אונא: חל סינוי בנוסח סעיף 34 ב, על-ידי הוספת המלים "או שיש בהם כדי לגלות עזבון או רכוש כאמור". הסינוי הוא בנוסח, ובמצא בחוץ על-ידי סדר המטפטים.

הוחלט: 1. לקבל את סינוי הנוסח שהוצע על-ידי סדר המטפטים.

2. להעביר את החוק לקראת שניה וסליטית בכנסת.

2. חוק ההסגרה.

החלטנו להכניס סעיף סיתן אפטרות של סחרור בערבות. הסעיף יהיה סעיף 22. (קריאת

הינ"ר ס. אנגא:

נוסח הסעיף).

הנחלט: לאטר את נוסח החוק ולהעיברי לקריאה סניה וסליסית לכנסת.

הנחלט:

3. חוק לתיקון דיני עונשין (דרכי ענישה).

סעיף 13.

בדרך זו יכול נאסם להסתפט סטסטפס ססור סאוד.

י. בר-יהודה:

הדבר ססור בידי בית-הסטפט, והתביעה הכללית יכולה להתנגד. הסכנה אסנס קייסת, אבל היא נדירה.

י. ספירא:

הנחלט: לקבל את הסעיף כהצעת ועדת הססנה.

סעיף 14.

הנחלט: לקבל את הסעיף כהצעת ועדת הססנה.

סעיף 15.

בסעיף זה יסגן סתי גירסאות, והדעות נחלקו בסתי בעפות: בעית העבירה בעלת אופי סדיני, והבעיה אם יס לחייב את כל האסירים בעבודה, או - בסקרה ססטמכירים בעבירה בעלת אופי סדיני - לאפטר לאסירים כאלה שלא לעבוד.

י. ספירא:

הייתי סוכן לא לחייב אנשים כאלה בעבודה. יסגאו במסנה להעסיק את עצמם. אבל כסאנחנו כותבים זכאי לדרוס עבודה, זה ססוכן סאוד. וסם אם יסגאו לו עבודות שלא יסגאו חן בעיניו.

י. בר-רב-האי:

לא זאת הבעיה. כסאדם יוטב זמן רב בבית-סוהר וסין נותנים לו עבודה, זה כאילו נותנים לו עבודה ספרכת. חרי לא גאטר כי הוא רסאי לדרוס עבודה סיוחדת, וגם לא נזכר יחס סיוחד. סם סנאטר על אופי העבודה - סעיף-קסן (ג) בגירסה ב' - סדובר על כולם, סבלי להבחין בין אסירים פוליטיים ולא פוליטיים: סהעבודה לא תהיה ספרכת אלא תהיה פוגעת בבדיאותו ובכבודו של האסיר.

י. בר-יהודה:

ברור כי יסגן עבירות בעלות אופי סדיני. אבל בארצות בעלות ססטור דמוקרטי אין אכחנה כזאת. הססטור סחוסק את חוקיו בסם העם, והסלטון סולט בסם העם, וסם סמפריע לסלטון, גם כסהוא עוסה זאת בצורה פלילית, נלחם בגד העם. אין לראות הבדל בינו ובין סרגל.

י. ספירא:

י. ספירא: יצאנו מהנחה שבקביעת חובת העבודה של האסיר צריך להביא בחשבון את מצב בריאותו וכן את הסיקול סטנדרט העבודה יכול להחזיר את האסיר למוטב.

לא הכנסו את סעיף-קטן (ג) שבגירסה ב' מפני שאין זה נושא לחוק על-פיה. זה אלא לפקודת בתי-הסוהר ולתקנות שהותקנו

היו"ר ט. אונג: בקשר עם שאלה זו עוררתי את שאלת היחס המיוחד. עמדתו בסעיף זה תלויה בשאלה אם תהיה אפשרות של יחס מיוחד בבתי-הסוהר או לאו. אם תהיה אפשרות כזאת, אהיה מוכן להסתפק בטעמו אחיד בסעיף זה. אם לאו - אצטרך להבחין בסעיף זה בין סוגי עבירות שונות.

אני מציע להכניס לפי נוסח הסעיף 40 שבפקודת החוק הפלילי, בשאלת היחס המיוחד לחוק זה סעיף מיוחד.

ע. איכילוב: אני מציע להוסיף בגירסה א' סעיף-קטן (ג) האומר: עבודה לפי סעיף זה, לגבי אסיר שנדון על עבירה בעלת אפי סדיני, לא תהא מפורכת, פוגעת בבריאותו או בכבודו של האסיר. (י. בר-יהודה: ז"א שלגבי האחרים מותר שהעבודה תהיה מפורכת, פוגעת בבריאות ובכבוד? אני בעד זה שאסיר פוליטי יעבוד, שלא יהיה מסוחרר מעבודה, אלא מעבודתו לא תהיה מפורכת וכו'.

ב. סטרו: יהיה זה מסוכן מאוד לתת לסלטונות בתי-הסוהר אפשרות לקבוע סי אסיר פוליטי וסי אינו פוליטי. אם מוסיפים את סעיף-קטן (ג) לפי גירסה ב', כלומר, אסירים שתהיה זאת זכותו של כל אזרח שלא יפגעו בכבודו ובבריאותו, אינני יודע מדוע צריך מיטהו להיות מעוניין בכך שהדברים האלה יקבעו רק לגבי אלה שעברו עבירה פוליטית.

לא הייתי מתנגד לנוסף על כך יוכנס הענין של יחס מיוחד.

ז. ורהפטיג: אני מציע תוספת בגירסה ב' בסעיף-קטן (ג): העבודה הזאת, יחול עליה חוק טעות העבודה והסנוחה. אני רוצה לסנוע קודם-כל שאסיר יועסק בשבת, וכן אני רוצה להבטיח לו אותה סנוחה המובטחת לאחרים. (ח. כהן: הדבר כתוב בפקודת בתי-הסוהר). האם יש עם אותם התנאים של חוק טעות העבודה והסנוחה? (ח. כהן: תנאים יותר גוחים). ומה ביחס לשבת? (ח. כהן: באשר עם שיהיה יום סנוחה).

י. ספירא: האם יסכים חבר הכנסת ורהפטיג לכתוב: הפוגעת בבריאותו, בכבודו או בדתו של האסיר?

ז. ורהפטיג: אני מוכן לקבל את הנוסח הזה.

אני מציע סייג נוסף: עבודת החובה תיעשה בבית-הסוהר או בסמיכתו. כלומר, עבודה מחוץ לבית-הסוהר - רק בהסכמתו של האסיר. אינני רוצה שאסירים יהפכו לאובייקט של עבודת כפיה, שאפשר יהיה לסלוח אותם לכל מקום.

י. בר-יהודה: האם אפשר לסלוח אסירים לעבודה בחברה פרטית?

ד.ט.

ועדת החוקה, חוק וטסטפס
14.7.54
חוק לתיקון דיני עונשין
(דרכי ענישה).

ז. ורהפטיג:

אני מציע שייחשב לאסיר סכר-עבודה בעד עבודתו,
וכשיצא לחופסי יקבל את סכר-עבודתו. הדבר יעזור

לטיקומו.

אני מצטרף לדעתו של היו"ר בענין היחס הטייחד.
הייתי אומר שזו צורה יותר טובה מאשר הצורה של קביעת עבירות בעלות
אופי מדיני.

ר. טרי:

אני מתנגד ליחס טייחד. המטטר של יחס טייחד
היה מכסיר בידי השלטון המנדטורי. יחס טייחד
יינתן תמיד לאיבטלוגטים. יחס טייחד הוא תופעת לוי למטטר מעמדי
סונהק. במטטר של יחס טייחד יזכו רק אירופאים, ואני מתנגד לזה.
כך היה תמיד. זוהי טטורת. אנשים הורגלו לזה, שופטים הורגלו לזה,
עורכי-דין הורגלו לזה. ואני רואה זאת ככתם.

טהי עבודה הפוגעת בכבודו של האסיר? כל אסיר
חייב לעטות את עבודת השירותים, ואף אחד לא יעטה זאת בטבילו, גם
אם עבר עבירה מדינית.

כל אדם תובר עבירה, עובר עבירה לרגל המטטר.
קוראים לאסיר. אסיר פוליטי, מפני שהוא לוחם במטטר באופן טוטאלי,
בעוד שאדם גונב מפני שהוא לוחם במטטר באופן אינדיבידואלי. שניהם
עוברים אותה העבירה, אותן הסיבות, אותו הסקור. האחד - צריכים להיות
לו תנאים טייחדים ואין הוא חייב לעבודה, או שיעבוד מתי שירצה בכך,
וחברו הטבי, הגנב הקטן שגנב פת-לחמו, דינו יהיה אחר. אני אומר: מטטר
אחד לכל אדם שעבר עבירה והגיע לבית-הסוהר. בייחד כשאנחנו אוטרים
שבית הסוהר צריך להיות מתוקן ומסודר ביותר, ואנחנו גם עושים זאת.
אנחנו מטילא יוצרים תנאים שהם פרט לעובר עבירה. אין להוסיף על אלה.

אשר לעבודות מחוץ לבית-הסוהר. אם יוטב בבית-
הסוהר ברטלה בנאי, ובחוצה עבודת בנין בבית-סוהר אחר, האם אי-אפשר
יהיה להעבירו לטם ביצוע העבודה הזאת? אני יודע שככל שהעבודה
מרוחקת יותר מסקום. מאסרו של האסיר, האסיר רואה בזה
פריבילגיה.

אני מסכים שאי-אפשר יהיה להטביר את עבודתם
של האסירים לאחרים, אלא בהסכמתם. ואז חלק מהסכר צריך להיות סטור
לאסיר בצאתו מבית-הסוהר.

ט. הלל:

השאלה היחידה היא אם תהיינה לאסיר פוליטי
זכויות טייחדות לגבי עבודה, ואם להגדיר בצורה
מסויימת מה תהיה העבודה בבית-הסוהר. לדעתי, הויכוח הזה לא כאן
סקומו. חברי הכנסת יציעו הצעת חוק שתגדיר מהי העבודה בבתי-
הסוהר, אם רצונם בכך, אבל אין זה טייך לכאן.

אשר לזכויותיו של אסיר פוליטי. זכויות לאסירים
פוליטיים קמו במטטר שהאסירים הפוליטיים היו בניהם של בורגנים
ואנשים מסעמד האצולה. הארצות הטיפוטיות בהן התפתח המוטג של אסירים
פוליטיים היו ארצות בעלות מטטרים נחטלים שניהם של האנשים
שהיו סן השכבות העליונות ועמדו בראש המטטר, בתפטור למתכנות.
היחס הטייחד לאסירים פוליטיים, בא כדי להשיח להם תנאים טייחדים
בבתי-הסוהר. אם מטתכלים על הדברים האלה כהווייתם, הגישה מטתנית
ביסודה. מדוע אסיר פוליטי, הנהנה מטירותי הטדינה, מחינוך וכדומה,
ומגיע בכל זאת לעבור עבירה, צריך ליהנות מיחס טייחד, בעוד שהאסיר
הפלילי, אשר הגיע לעבור עבירה פלילית בדרך כלל מפני שלא בהנה
מטירותי הטדינה, מפני שלא קיבל חינוך ולא קיבל טירותים אחרים כטור
חברו, דוקא לו לא יינתנו הפריבילגיות האלה?

14.7.54

חוק לתיקון דיני עונשין

(דרכי ענישה).

ט. הלל: אני מבין כי באופן כללי אלינו לדאוג למשטר כזה בבית-הסוהר, שאדם שיצא ממנו יצא יותר טוב, יותר מלומד וכו'. דבר זה אינו מגיע דוקא לאסיר פוליטי, אלא יותר סמני לאסיר הפלילי, אשר לא באספתו זכה להגיע לבית-הסוהר.

אינני יכול לקבל טזכותו של אדם להלך בטל בבית-הסוהר. אין אנחנו מסכימים לאפשרות הזאת מחוץ לבית-הסוהר, ומדוע נסעים לה בבית-הסוהר?

ג. טונו: אם אני סולל את הכנסת המוסג "אסיר פוליטי", אין זה מפני שאני חושב כי אין להבדיל בין אדם לאדם. עבודה מסויימת יכולה להיות מתאימה ביותר לאסיר אחד, ולגמרי בלתי מתאימה לאסיר שני, ואין זה קסור בכך שהאסיר הוא פוליטי או אינו פוליטי.

ח. כהן: אפשרות כזאת יסנו. ועדת הסחרורים יכולה לקבוע זאת.

י. בר-יהודה: אני מצטרף לכל מה שנאמר על-ידי חבר הכנסת-סרי בנוגע ליחס מיוחד. לכן גם הייתי נגד סעיף קטן (ד) בגירסה א', כי הנחתי שזוהי נססחה יותר אינסלגנטיית של יחס מיוחד. לגבי אסירים פוליטיים, כשנאמר שהם לא יהיו חייבים בעבודה, הטכפתי שזה יהיה מחוץ לטירות עצמי.

כשאסירים שכל אסיר יהיה חייב בעבודה, טוכרחים להוסיף שאם העבודה לא תהיה בשוטדות הסדינה, היא תהיה דק בהסכמתו של האסיר ובתנאים הרגילים, כלומר בתנאים רגילים של עבודה, של קבלה לעבודה, של תשלום וכו'. אחרת זו יכולה להיות זרוע לסבירת ארגוני פועלים, רמת סכר וכו'.

אני מסכים להוסיף בסעיף-קטן (ג) בגירסה ב' "או בדתו". אני מציע להוסיף בסעיף-קטן (א): "מחוץ לטירות עצמי".

ז. בר-רב-האי: האכחנה בין אסיר פוליטי ופלילי אינה ברורה. הדבר נסחנה בכל מסטר.

בנוגע ליחס מיוחד, אינני רוצה לחזור על מה שנאמר, אבל ההכחנה בין אסירים, יצירת סתי דרגות אסירים בבית-הסוהר, היא דבר הפוגע במסטר בבתי-הסוהר. אין מקום ליחס מיוחד, גם אין צורך.

אין מקום לסחרור מעבודה של מי שעבר עבירה בעלת אופי פוליטי, מפני שהדבר אינו ניתן להגדרה, ומפני שיסגם בטחונות מספיקים לגבי כל האסירים.

סעיף-קטן (ג) צריך לחול על כל האסירים, ולא רק על אלה שעברו עבירה בעלת אופי טדיני.

הי"ר ט. אונגא: השאלה היא אם את היחס המיוחד יקבע הסופט או יקבעו שלטונות בתי-הסוהר. כי גם היום יסנו יחס מיוחד. "מעטיהו" זה יחס מיוחד. אבל הוא נקבע על-ידי שלטונות בתי-הסוהר ולא על-ידי בית-המספט. ואני רוצה שבית-המספט יקבע זאת.

היו"ר ט. אונג: כל הטענות נגד היחס המיוחד מבוססות על מה שהיה בתקופת המנדט. אך כשהדבר יעשה על-ידינו, אין זה טובה להיות כך.

טוענים כי לסם כך קיימת ועדת הסחרוים. הועדה קובעת? כן עבודה או לא עבודה. אבל היחס המיוחד אינו טובה בטענין זה. למי התנאים שלנו ברור כי יחס מיוחד פירושו "מעטיהו" או מסה דומה לזה. ויש בזה סינוי מסה שהיה בימי המנדט.

יש לבדוק אם בפקודת בתי-הסוהר חסרות הוראות הגאות להבטיח את המסטר בבתי הסוהר. אם חסרות - צריך להוסיפן.

ג. ספירא: אני רוצה לקבוע כי היחס המיוחד בוטל למעשה עם הקמת הטרינה. טום סופט אינו קופץ מעורו, ואם תהיה אפשרות בחוק לקבוע יחס מיוחד, אני חושט מאוד שיחזור מה שהיה בימי המנדט. ודוקא מסום שהיה יחס מיוחד, לא הריסו את המצב הכללי בבתי הסוהר. ברור ששאלת חלוקת האסירים בבתי-הסוהר היא שהיא קשה, והיא שייכת לאטמיניסטרציה של בתי-הסוהר, כולל את ועדת הסחרורים.

אני מתנגד לדעיון שאסיר פוליטי "רטאי לדרוט עבודה", כל מה שצריך הוא לבטיח יחס אנושי בבתי הסוהר.

אני מקבל את ההצעה להוסיף לגירסה א' את סעיף קטן (ג) במסמט בנוסח.

אני מתנגד למסטר של יחס מיוחד וכן לאפלייה בין אסיר פוליטי ואחר.

ה. כהן: בנוגע להערותו של היו"ר שאת היחס המיוחד צריך לקבוע הטופט, אני רוצה להביא לידיעת הוועדה שהסתתפת בפיגועים בין כל הטופטים בירוסלים עם נציג בתי-הסוהר, ופגישות כאלה בתקיימו גם בערים אחרות. הפגישות באו במטרה לבקש טן הטופטים להטבע לבקש בפסקי-הדין שלהם לסלוח את האסיר לבית-הסוהר טטורים. הדבר לא תמיד אפשרי, והוא גורם לבזיון בית-המספט. נציג בתי-הסוהר ביקש להטביר לטופטים כי אין זה ענין שהם יכולים לדרון עלינו. הם רואים את האסיר כמה שעות א יום, ואינם יכולים לדעת מהו הטיפול שהוא צריך לקבל. דוקא את זאת אין הטופט מסוגל לקבוע. דוקא מסום כך אבחנו מציעים להקים ועדות שחרורים, שברמטן יטב טופט, אבל יהיה בהם גם רופא ואיש בתי-הסוהר, היודעים אין צריך לספל באסיר. ההצעה להחזיר את הדבר לטיקול הטופט פירוטה חיסול "מעטיהו", כי אז שלטונות בתי-הסוהר היו צריכים לסלוח ל"מעטיהו" לא את מי שהם חוטבים לבכונן לסלוח אלא את מי שיקבע הטופט.

אני חושט שמן היחס המיוחד בזמן המנדט נודף ריח נע לא רק בגלל הטימוט של האנטלים בזמנם, אלא גם בגלל המטרה שלטמה נוצר היחס המיוחד. הנאטמים בצריפין, למשל, קיבלו יחס מיוחד. כל מה שכלול בטוסג יחס מיוחד, ביתן היום לכל אסיר, ולכן אי-אפשר היה, בעצם, לקיים את פסק-הדין.

על דעת נצטי מחקתי מגירסה א' סעיף קטן (ג) שהיה בה: "עבודת האסיר תהיה בהתאם לפקודת בתי-הסוהר והתקנות על-פיה". חטבתי שזה מיותר, שזה מובן. אבל לאחר שסמעתי מה שנאמר כאן, בעיקר על-ידי חבר הכנסת ורתפטיג, הייתי אומר שמוטב להחזיר את ההוראה לחוק. אפשר להוסיף על זה: "ובתקנות אלה ייקבעו גם תנאי העבודה מחוץ לטח בתי-הסוהר ותשלום שכר לאסיר עבור עבודתו". בזה עושים יותר מאשר חברי הוועדה מבקשים: אפשר יהיה לסלם לאסיר גם עבור עבודתו בתוך כוגלי בית-הסוהר. זוהי הבטייה של המטסלה, שכל אסיר יקבל שכר עבודתו, גם אם אבודתו אינה מוסכרת החוצה.

ח. כהן: אני מצטרף לגירסה א', בתיקון הג'ל.

אני טוכן לקבל תיקון נוסף בסעיף-קטן (ג): להוסיף
סועדת השחרורים תהיה רשאית גם: "או להגבילה או לסייגה או לסייגה".
ז"א ועדת השחרורים תהיה רשאית לא רק לשחרר או להגביל את העבודה של
האסיר, אלא גם לקבוע לו סוג עבודה.

היו"ר ס. אונא:
בנוגע ליחס מיוחד, אם חושבים שתהיה תקלה אם
הסופטים יקבעו זאת, אפשר למסור את הדבר לוועדת
השחרורים.

ז. ורהפטיג:
אני מציע להוסיף, במקום שנאמר כי ועדת השחרורים
תהיה רשאית לשחרר אסיר מסיבה סבירה אחרת: "או
מסיבת אופיה של העבירה".

הנחלט:
1. לדחות את הצעת ס. אונא והאוסרת כי
ועדת השחרורים תוכל לקבוע יחס מיוחד.

הסתייגות לס. אונא, ע. איכילוב.

2. לדחות את ההצעה לקבל את סעיף-קטן (א)
בגירסה ב', הקובעת את זכותם, ולא חובתם
לעבודה של אסירים פוליטיים, חוץ מסירות
עצמי.

הסתייגות לי. בר-יהודה, ס. בגין.

3. לקבל את הצעת י. בר-יהודה האוסרת כי
עבודת האסיר מחוץ למסדרות הסדירה תהיה
רק בהסכמתו ובתנאים הרגילים.

הסתייגות לטר המספסטים.

4. לקבל את סעיף-קטן (ג) בגירסה א' בתיקון
של היועץ המספסי: "עבודת האסיר תהיה
בהתאם לפקודת בתי-הסוהר, 1946, והתקנות
על-פיה; ובתקנות אלה ייקבעו גם תנאי
העבודה מחוץ לסטח בית-הסוהר ותשלום סכר
לאסיר עבור עבודתו".

5. לקבל את גירסה א' של הסעיף, בתוספות
שבתקבלו.